

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Social trygghet – Motionerna C34–C69 med utlåtanden

Motion C34

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten, 6 Mellersta Norrland

Sjukförsäkring efter 180 dagar

Inom industrin har många av våra medlemmar tunga arbeten som innebär att de blir slitna. Detta kan medföra långa sjukskrivningsperioder och rehabiliteringsperioder. I dag kan Försäkringskassan efter 180 dagar dra in sjukpenningen och den enskilde blir då tvungen att ställas till arbetsmarknadens förfogande. Detta trots att personen i fråga fortfarande inte är fullt arbetsför.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att gränsen på 180 dagar i sjukförsäkringen tas bort.

Motion C35

Avdelning 27 Östra Skaraborg

Rehabiliteringskedjan

I dag hamnar alla som är sjukskrivna i rehabiliteringskedjan, som infördes av Alliansen 2008. Det innebär att man efter 180 dagar ska prövas mot hela arbetsmarknaden om det inte finns ”särskilda skäl” eller kan anses oskäligt. Många av våra medlemmar blir därför av med sin sjukpenning redan efter 180 dagar och får ställa sig till arbetsmarknadens förfogande om inte arbetsgivaren erbjuder ett lättare arbete.

Även om medlemmen får ett anpassat arbete blir hen av med sjukpenningen efter ett år om hen inte arbetar 100 procent. Det är inte rimligt att någon efter 40 års arbete redan efter sex månader blir av med sin sjukpenning för att hen slitit ut sig på arbetet. Dessa medlemmar blir oftast både sjukare och fattigare när de får detta besked.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag

att öka trycket på både LO och socialdemokratiska partiet för att få bort tidsramarna i rehabiliteringskedjan.

Motion C36

Avdelning 14 Värmland

Avskaffa tidsgränserna vid sjukskrivning

Med nuvarande regelverk tvingas ofta personer som är sjuka och har nedsatt arbetsförmåga att sluta sina anställningar för att i stället söka annat arbete och på så vis försöka rädda sin ekonomi. Konsekvensen av detta blir många gånger att sjuka människor slutar sina anställningar för att bli inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Arbetsgivare kan glida ur sitt rehabiliteringsansvar, kostnaden flyttas (kanske) till a-kassan och individen utsätts för en förlängd tillfrisknandeprocess, försämrad rehabilitering, onödig otrygghet och lidande.

Allt som går ska göras för att människor ska klara av sin egen försörjning genom arbete. Men detta får inte ske på bekostnad av att sjuka människor kastas ut från sitt arbete, och att deras svårigheter blir större när de kämpar som mest för att bli friska och för att återfå sin arbetsförmåga.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Sjukvården ser i dag väldigt olika ut i landet och det innebär att rehabilitering och vårdtider skiljer sig åt. Människor är dessutom individer, vilket gör det orimligt att bestämma att alla ska ha samma vård- och rehabiliteringstid. Det är helt orimligt att ha ett regelverk med fasta tidsgränser som avgör om du ska vara sjuk eller arbetslös.

En modern sjukförsäkring bör vara konstruerad utifrån de behov som finns hos den enskilde, dennes arbetsgivare och samhället. Är du sjuk ska du vårdas och rehabiliteras tills du återfår arbetsförmågan. Därefter ska det göras en plan för återgång i arbetslivet, på den egna arbetsplatsen, eller någon annanstans.

Ingen anställd ska behöva bli av med sin anställning på grund av sjukdom, och ingen sjuk ska behöva vänta på rätt rehabiliteringsinsatser på grund av tidsgränser i ett regelverk.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att ta bort tidsgränserna från regelverket vid sjukskrivning.

Utlåtande, motionerna C34–C36

Förbundsstyrelsen menar att borttagande av den bortre tidsgränsen i rehabiliteringskedjan inte har gett önskad effekt, utan bara har ökat fallen med indragen sjukpenning och att fler sägs upp på arbetet på grund av för kort tid att hinna rehabilitera på arbetsplatsen.

Förbundsstyrelsen anser därför att det är angeläget att i stället utforma hållpunkter anpassade utifrån varje människas rehabiliteringsbehov. Detta skulle göra rehabiliteringsarbetet bättre och sätta en ökad press på dem som ska leverera arbetslivsinriktad rehabilitering.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla motionerna.

Motion C37

Avdelning 46 Blekinge

Rätt till trygghetsförsäkringar efter 65

Enligt riksdagsbeslut 2010 har man rätt att arbeta tills man fyller 67 år. Diskussioner pågår om att kanske höja den allmänna pensionsåldern eftersom vi blir äldre och pengarna i pensionssystemet inte räcker till, vilket i förlängningen kan innebära att medlemmar väljer att jobba ännu längre, kanske till 69–70 år.

Vi har medlemmar som väljer att arbeta efter fyllda 65 år. Några vill jobba kvar för att de trivs med att jobba medan andra tänker sig att spara ett par år innan pensionen tas ut.

Dessa medlemmar förlorar pengar om de blir sjuka, eftersom Avtalsgruppsjukförsäkringen (AGS) upphör att gälla från den månad man fyller 65 år. Med ett utökat skydd från 65 års ålder och fram till pensionsavgång riskerar medlemmar inte att förlora på sjukskrivning.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att våra trygghetsförsäkringar ska gälla så länge vi arbetar.

Utlåtande, motion C37

Yrkandet att avtalsförsäkringarna ska gälla under hela yrkeslivet har behandlats positivt vid tidigare kongresser, även på LO-kongresser. Förbundsstyrelsen anser att medlemmar som arbetar efter 65 år ska ha samma försäkringsskydd som sina yngre kamrater.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Kravet om att kollektivavtalade försäkringar ska gälla efter 65 år finns dock inte med bland de krav som LO-samordningen har prioriterat inför de gemensamma avtalsförsäkringsförhandlingarna 2017. Inte desto mindre finns kravet med på den prioriteringslista som finns på LO. Detta innebär att kravet kommer att kvarstå inför framtida förhandlingar om avtalsförsäkringar.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C38

Avdelning 36 Göteborg

Upphandling av företagshälsovården

Företagshälsovård kan antingen bedrivas i egen regi eller anlitas externt. För att kunna bedriva företagshälsovård måste företaget vara godkänt, dvs. att företaget tillhandahåller vissa funktioner såsom ergonom, beteendevetare, läkare, arbetsmiljöingenjör osv. Det företag som upphandlar avtal om företagshälsovård, söker via Försäkringskassan bidrag som ska täcka halva kostnaden, upp till 7 000 kronor per individ och insats. Vårdföretaget som bedriver hälsovård söker i sin tur bidrag för medicinska utlägg.

Själva upphandlingen av företagshälsovård ska behandlas i skyddskommittén och där fastställer man även riktlinjer om vad företagshälsovården ska tillse för tjänster. Detta styrs bland annat av Arbetsmiljöverket och socialförsäkringsbalken.

I och med att det är företaget som med bidrag av staten betalar för de tjänster som företagshälsovården erbjuder hamnar företagshälsovården i beroendeställning. Företagshälsovården tvingas ofta agera alltför företagsvänligt på grund av rädsla för att förlora upphandlingsavtalet. Detta medför att det inte finns en tillräckligt bra kvalitetskontroll när det kommer till företagshälsovårdens (arbetsplatsnära stöd) arbete. Som en följd av detta är risken stor att arbetstagare missgynnas när det kommer till rehabilitering, utbildning och arbetsmiljöärenden.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att staten ändrar nuvarande bidragssystem så att vårdföretaget undviker att hamna i en beroendeställning till det upphandlande företaget samt att vårdföretaget årligen ska redovisa vilka insatser pengarna gått till

att arbetsmarknadens parter skapar förutsättningar för en kvalitetssäkringsinstans som övervakar att företagshälsovården inte hamnar i beroendeställning och är opartiska i sin yrkesutövning

att förbundsstyrelsen till nästa kongress redovisar hur man jobbar med dessa frågor.

Utlåtande, motion C38

Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt att företagshälsovården arbetar för att förebygga och undanröja hälsorisker på arbetsplatser. Företagshälsovården behöver ha kompetens att identifiera och beskriva sambanden mellan arbetsmiljö, organisation, produktivitet och hälsa. Vi vet av erfarenhet att det i dag finns många arbetsplatser där såväl det förebyggande arbetet som återgången i arbete fungerar bra.

Förbundsstyrelsen vill peka på att en generell framgångsfaktor har visat sig vara en högkvalitativ företagshälsovård som stöd i ett aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete. För de företag som saknar egen kompetens inom arbetsmiljö- och hälsotjänster, såsom exempelvis företagshälsovård, bör stöd finnas så att hälsorisker kan förebyggas och arbetsplatsen anpassas för att på ett långsiktigt hållbart sätt kunna tillvarata den arbetsförmåga som

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

finns. Det är även viktigt att säkerställa kompetensförsörjningen inom företagshälsovården, så att det finns större tillgång till en flerdisciplinär kompetens och en branschspecifik kunskap utifrån arbetsplatsernas behov.

Företagshälsovården är en viktig resurs som ska uppfylla högt ställda kvalitetskrav som kontinuerligt utvärderas och utvecklas.

De förslag som lyfts fram i motionen anknyter till ett pågående partsgemensamt arbete, som har tagits fram i sammanhang av att regeringen drog tillbaka förslag om ett ökat kostnadsansvar för arbetsgivarna för sjukfrånvaron. Till detta arbete har en LO-gemensam grupp tillsatts där IF Metall ingår för att vi ska kunna ta fram medskick till det partsgemensamma arbetet och för att vi som förbund ska ha insyn i hur arbetet utvecklas.

Svenskt Näringsliv, LO och PTK har kommit överens om en avsiktsförklaring som, under förutsättning att regeringen avstår från att lägga fram förslag om ”Hälsoväxling för aktivare rehabilitering och omställning på arbetsplatsen”, innebär att vidareutveckla de partsgemensamma insatserna för att förebygga sjukfrånvaro och tillvarata arbetsförmåga trots sjukdom. I avsiktsförklaringen finns flera punkter som är riktade till både parterna och regeringen för ett aktivt arbete med just företagshälsovården.

Bland annat ska parterna utreda i vilken omfattning företagen nyttjar företagshälsovård eller annan oberoende expertresurs inom arbetsmiljö och rehabilitering och verka för att arbetsgivare ska svara för att den företagshälsovård som arbetsförhållandena kräver finns att tillgå.

I avsiktsförklaringen riktas krav på att regeringen ska tillförsäkra kvaliteten i företagshälsovården och ta ett samlat grepp om kompetensförsörjningen, utifrån de behov som finns på arbetsplatserna och på så sätt stimulera till att fler får tillgång till sådana tjänster. Vidare lyfter avsiktsförklaringen fram behovet av att långsiktigt stärka forskning och kunskapsutveckling om företagshälsovården och att myndighetsansvaret behöver stärkas för utvärdering, samordning och utveckling av företagshälsovård.

Det partsgemensamma engagemanget för parternas och statens insatser som förebygger sjukfrånvaro och bättre tillvaratar människors arbetsförmåga omfattar en bredd av frågor, där utvecklingen av företagshälsovården är en viktig del. IF Metalls engagemang i det LO-gemensamma arbetet är att följa och agera kring hela bredden av frågor angående behovet av att utveckla parternas och statens insatser. Förbundets arbete i dessa frågor sker också i dialog med våra förtroendevalda i avdelningarna. Redovisning av IF Metalls arbete med att stärka företagshälsovården kan alltså ske löpande under perioden fram till nästa kongress.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C39

Avdelning 6 Mellersta Norrland

Borttagning av karensdagen vid sjukfrånvaro

Många kommer till jobbet när de är sjuka för att slippa avdraget för karensdagen.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att karensdagen vid sjukdom tas bort.

Motion C40

Medlem Jimmy Heidenbeck, Örjan Larsson, Bengt-Åke Persson avdelning 6 Mellersta Norrland

Karensdag vid sjukdom

Anställda går till sin arbetsplats när de är sjuka på grund av karensdagen.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att karensdagen vid sjukdom tas bort.

Motion C41

Avdelning 46 Blekinge

Slopa karensdagen

Vi påstår att karensdagen är orättvis och en klassfråga. I vårt arbete är det inte möjligt att jobba när man drabbas av feber eller en kraftig förkylning. Vi orkar helt enkelt inte.

När vi pratar med vänner och bekanta så förstår de inte! De är hemma, men har aldrig använt sig av en karensdag. Varför? Jo, för att de kan jobba hemifrån.

Vi som arbetar inom IF Metall och LO drabbas i högre grad av karensdagen. Är detta rättvist?

De som har lägst inkomst och tyngst jobb tar med arbetsgivarens goda minne ut annan ledighet, till exempel semester, för att undvika en ekonomisk förlust. Ska det vara så här? Är detta okej i ett rättvist och solidariskt samhälle?

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att karensdagen vid sjukfrånvaro snarast tas bort.

Utlåtande, motionerna C39–C41

Förbundsstyrelsen anser att det finns starka jämlikhetsmotiv och väl grundade långsiktiga samhällsekonomiska skäl för att avskaffa karensdagen. Den hör helt enkelt inte hemma i en modern sjukförsäkring. Vi är dock väl medvetna om att det kan vara svårt att omedelbart avskaffa karensdagen, inte minst på grund av att det i dag saknas ett brett politiskt stöd i riksdagen för en sådan åtgärd. Därför kan ett första steg vara att det införs ett så kallat karensavdrag. Ett sådant förslag finns med i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen. LO har också ställt sig bakom ett karensavdrag som ett första steg mot att avskaffa karensdagen.

Förbundsstyrelsen vill framhålla att det finns många reformbehov för att utveckla våra medlemmars sociala trygghet. Politiken måste prioritera och fördela resurserna mellan olika välfärdsbehov. Avskaffandet av karensdagen måste ställas mot prioriteringar bland andra viktiga reformkrav. För IF Metall är det angeläget att det sker en upprustning av sjukförsäkringen. Borttagandet av den bortre parenteserna behöver förstärkas med ytterligare åtgärder för att ge människor bättre möjligheter att komma tillbaka till arbete. Strama tidsgränser behöver övergå till att bli stödjande hållpunkter anpassade för varje människas behov. En ersättningsnivå som ger 80 procent behöver följas upp med en höjning av taket. I närtid kan därför ett borttagande av karensdagen inte anses vara prioriterat.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionerna beaktade.

Motion C42

Medlem Tomas Berglund avdelning 6 Mellersta Norrland

Karens vid sjukdom

Det är många som jobbar 12-timmarsskift på våra arbetsplatser. Om man blir sjuk och stannar hemma dras det 12 timmars karens. Det är många som därför går till jobbet även om de är sjuka bara för att de inte anser att de har råd att missa 12 timmars ersättning.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att begränsa karensen vid sjukdom till åtta timmar.

Utlåtande, motion C42

Förbundsstyrelsen anser att det finns starka jämlikhetsmotiv och väl grundade långsiktiga samhällsekonomiska skäl till att avskaffa karensdagen. Den hör helt enkelt inte hemma i en modern sjukförsäkring.

Förbundsstyrelsen är dock väl medveten om att det kan vara svårt att omedelbart avskaffa karensdagen, inte minst på grund av att det i dag saknas ett brett politiskt stöd i riksdagen för en sådan åtgärd. Därför kan ett första steg vara att det införs ett så kallat karensavdrag. Ett sådant förslag finns med i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen. Även LO har ställt sig bakom ett karensavdrag som ett första steg mot att avskaffa karensdagen. Förbundsstyrelsen är dock tveksam till att koppla karensdagen till ett timantal. Effekten skulle bli att det slår olika beroende på hur lång arbetsdagen var vid den aktuella sjukfrånvaron.

Förbundsstyrelsen vill framhålla att det finns många reformbehov för att utveckla våra medlemmars sociala trygghet. Politiken måste prioritera och fördela resurserna mellan olika välfärdsbehov. Avskaffandet av karensdagen måste ställas mot prioriteringar bland andra viktiga reformkrav. För IF Metall är det angeläget att det sker en upprustning av sjukförsäkringen. Borttagandet av den bortre parenteserna behöver förstärkas med ytterligare åtgärder för att ge människor bättre möjligheter att komma tillbaka till arbete. Strama tidsgränser behöver övergå till att bli stödjande hållpunkter anpassade för varje människas behov. En ersättningsnivå som ger 80 procent behöver följas upp med en höjning av taket. I närtid kan därför ett borttagande av karensdagen inte anses vara prioriterat.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion C43

Avdelning 6 Mellersta Norrland

Karens vid sjukdom

I dagsläget upplevs sjuknärvaron vid våra arbetsplatser som ett stort problem. En bidragande orsak är den stora inkomstförlust som karensdagen medför. Vi ska ha 80 procent från första dagen.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att karensdagen vid sjukdom tas bort och att ersättning utgår direkt med 80 procent.

Utlåtande, motion C43

Förbundsstyrelsen anser att det finns starka jämlikhetsmotiv och väl grundade långsiktiga samhällsekonomiska skäl till att avskaffa karensdagen. Den hör helt enkelt inte hemma i en modern sjukförsäkring.

Förbundsstyrelsen anser dock att det kan vara svårt att omedelbart avskaffa karensdagen, inte minst på grund av att det i dag saknas ett brett politiskt stöd i riksdagen för en sådan åtgärd. Därför kan ett första steg vara att det införs ett så kallat karensavdrag. Ett sådant förslag finns med i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen. LO har också ställt sig bakom karensavdrag som ett första steg mot att avskaffa karensdagen. Förbundsstyrelsen vill dock inte låsa fast sig vid någon specifik ersättningsnivå.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Förbundsstyrelsen vill också framhålla att det finns många reformbehov för att utveckla våra medlemmars sociala trygghet. Politiken måste prioritera och fördela resurserna mellan olika välfärdsbehov. Avskaffandet av karensdagen måste ställas mot prioriteringar bland andra viktiga reformkrav. För IF Metall är en upprustning av sjukförsäkringen angelägen. Borttagandet av den bortre parentesen behöver förstärkas med ytterligare åtgärder för att ge människor bättre möjligheter att komma tillbaka till arbete. Strama tidsgränser behöver övergå till att bli stödjande hållpunkter anpassade för varje människas behov. En ersättningsnivå som ger 80 procent behöver följas upp med en höjning av taket. I närtid kan därför ett borttagande av karensdagen inte anses vara prioriterat.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion C44

Avdelning 46 Blekinge

Arbetskadeförsäkringen (LAF)

I Sverige har vi haft ett heltäckande ekonomiskt skydd när vi drabbats av sjukdomar och olycksfall orsakade av arbetet. Detta skydd fungerade bra för många drabbade fram till den borgerliga regeringens kapning av arbetskadeförsäkringen 1992.

Då infördes en bevisregel som gör det näst intill omöjligt att få en arbetssjukdom godkänd som arbetsskada. Det är den sjuke som ska bevisa att sjukdomen är av hög grad och sannolikt orsakad av arbetet. Efter detta har väldigt många, främst från LO-kollektivet, gjort stora inkomstförluster när de drabbats av sjukdom orsakad av arbetet.

Självklart måste målet vara att inga människor ska drabbas av ohälsa på grund av sina arbetsuppgifter, men detta går inte att lösa genom att minska ersättningarna till dem som drabbats av ohälsa genom arbetet.

På LO-kongressen 2000 talade statsminister Göran Persson om hur viktigt och rättvist det är att förbättra arbetskadeförsäkringen. Det är tid att göra det nu och vi har råd med det och att de som har fått sina arbetsskador godkända ska få en rimlig ersättning framöver.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att bevisreglerna ändras vid arbetssjukdom, så att de som drabbats får full ersättning för sin skada

att arbetsskadesjukpenningen införs från första dagen

att karensdagen tas bort vid arbetssjukdomar och olycksfall.

Utlåtande, motion C44

Förbundsstyrelsen menar att en ändring av bevisregeln vid arbetssjukdom skulle innebära att vi får olika bevisregler beroende på vilken typ av arbetsskada som den drabbade har råkat ut för. Bevisregeln är densamma i såväl lagstiftningen som i avtalsförsäkringen. I sammanhanget kan nämnas att det just nu pågår en arbetsskadeutredning, där uppdraget bland annat är att försäkringen ska bli mer rättssäker och jämställd.

När det gäller frågan om arbetsskadesjukpenning hade Sverige fram till december 1992 en ordning som innebar att ersättningen var högre än vid vanlig sjukdom. Detta ändrades och i dag gäller att sjukpenningen ligger på samma nivå oavsett sjukdomsorsak. Förbundsstyrelsen är principiellt positiv till återinförandet av arbetsskadesjukpenning. Däremot vill förbundsstyrelsen inte låsa fast sig vid konstruktionen av denna, till exempel om den ska gälla från första dagen eller inte.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

När det gäller förslaget om karensdagen i arbetsskadeförsäkringen har Sverige, efter kritik från ILO, tvingats att ta bort denna. Detta innebär att en person som beviljas livränta eller arbetsskadesjukpenning automatiskt ska kompenseras för de två karensdagarna. Har personen till följd av skadan haft inkomstbortfall för flera dagar får denne ansöka om arbetsskadesjukpenning för ytterligare karensdagar hos Försäkringskassan.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse 1:a attsatsen beaktad, att avslå 2:a attsatsen och att anse 3:e attsatsen beaktad.

Motion C45

Avdelning 44 Halland, 47 Östra Skåne, 48 MittSkåne, 49 Nordvästra Skåne, 51 Sydvästra Skåne

Retroaktiv löneökning för långtidssjukskrivna medlemmar

När de centrala avtalsförhandlingarna är klara skickas resultatet ut till bland annat klubbarna, som gör sig redo att förhandla om de eventuella lokala företagsvinsterna. Dessa förhandlingar kan i vissa fall ta ganska lång tid. Företagen tenderar att mer och mer utgå ifrån de centrala uppgörelserna som ett tak för att sedan hitta fantasifulla sätt att gömma de lokala vinsterna.

För en klubb är detta väldigt frustrerande och innebär i många fall att man tvekar inför att göra upp lokalt eftersom man är övertygad om att det finns mer pengar att hämta. För medlemmar i klubben är det ett problem som är övergående eftersom de får eventuell höjning retroaktivt.

Detsamma gäller tyvärr inte för våra medlemmar som av olika anledningar erhåller någon form av sjukersättning. Den nya lokalt förhandlade lönen gäller för dem när klubben och företaget har skrivit under förhandlingsprotokollet. Detta innebär att om klubben och företaget inte kan komma överens på till exempel sex månader och den eventuella höjningen är på 500 kronor så går den långtidssjuka medlemmen miste om 3 000 kronor. Detta för en grupp som redan är väldigt utsatt vad gäller inkomstförlust. I det här fallet kan man definitivt säga att det drabbar en fattig.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att en lagändring sker som skulle innebära att långtidssjuka medlemmar ska omfattas av regler som ger möjlighet till retroaktivitet vid lokala löneförhandlingar.

Motion C46

Avdelning 44 Halland

Retroaktiv ersättning till föräldralediga

Det kan ibland ta tid från att de centrala avtalsförhandlingarna är klara, tills att de lokala är klara, vilket får effekter. Medlemmar som är på sin arbetsplats får en retroaktivitet på utfallet det datum som det centrala avtalet gäller från. Medlemmar som tar ut föräldraledighet får inte ta del av detta. Detta anser vi är orättvist och dessutom kontraproduktivt, eftersom vi uppmanar våra medlemmar att ta ut föräldraledighet.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att en lagändring genomförs så att de som tar ut föräldraledighet har rätt till retroaktiv ersättning från Försäkringskassan i samband med lönerevideringar.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Utlåtande, motionerna C45 och C46

Både Försäkringskassan och Riksförsäkringsverket har flera gånger påpekat för regeringen vilka konsekvenser det får när den långtidssjuka inte får beräkna sin inkomst från den dag inkomsthöjningen skedde, utan från när det lokala förhandlingsprotokollet undertecknades.

Förbundsstyrelsen anser att det är olyckligt när våra medlemmar som är sjuka eller föräldralediga inte får ta del av inkomsthöjningen från den dagen som avtalet började gälla, utan först från den dagen när det lokala förhandlingsprotokollet undertecknades.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla motionerna.

Motion C47

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 5 Höga Kusten, 6 Mellersta Norrland

Inkomsttaket i föräldraförsäkringen

Barn behöver båda sina föräldrar och föräldraledighet är bra. Tyvärr har ekonomin för stor betydelse för vem som stannar hemma med barnet den första tiden. Fler pappor borde ges ekonomiska förutsättningar att kunna stanna hemma med sina barn.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att inkomsttaket i föräldraförsäkringen tas bort.

Utlåtande, motion C47

Förbundsstyrelsen menar att föräldrarnas inkomst inte ska bli avgörande för vem av föräldrarna som tar ut föräldraledighet. I dag är inkomsttaket i föräldraförsäkringen tio prisbasbelopp. Regeringen tillsatte under 2016 en särskild utredare som ska se över hela föräldraförsäkringen inklusive ersättningsnivåerna. Denna utredning ska vara klar under hösten 2017, då förslag ska lämnas på förändringar i försäkringen.

Förbundsstyrelsen anser att ett mer jämställt uttag av föräldrapenning vore önskvärt, men vill dock inte låsa fast sig vid en position som innebär att inkomsttaket i föräldraförsäkringen tas bort.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion C48

Avdelning 26 Östergötland, 32 Högländet, 33 Vätterbygden, 38 Östra Småland, 40 Västbo-Östbo, 41 Kalmarsund, 43 Kronoberg

Mer jämställt i föräldraförsäkringen

Fördelningen av uttag i föräldraförsäkringen är i dag ojämn eftersom det finns ett tak i beräkningen av ersättning i försäkringen.

På grund av taket på 7,5 prisbasbelopp vid beräkning av vilken ersättning man har rätt till väljer många att den förälder som har lägst inkomst tar ut fler dagar. Detta leder ofta till att kvinnan tar ut fler dagar än mannen, eftersom hon ofta har lägre inkomst. Detta anser vi är ett jämställdhetsproblem.

Ett jämlikt uttag av föräldraförsäkringen skulle stärka kvinnans position både på löne marknaden och arbetsmarknaden.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att taket i föräldraförsäkringen höjs så att föräldrarna inte väljer vem som ska vara hemma grundat på vilken inkomst den har.

Utlåtande, motion C48

I dag är inkomsttak i föräldraförsäkringen tio prisbasbelopp. Förbundsstyrelsen anser likvärdigt att alla förslag som främjar ett mer jämställt uttag av föräldrapenning är värda att prövas. Regeringen tillsatte under 2016 en särskild utredare som ska se över hela föräldraförsäkringen inklusive ersättningsnivåerna. Denna utredning ska vara klar under hösten 2017, då förslag ska lämnas på förändringar i försäkringen.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C49

Medlem Jimmy Heidenbeck, Bengt-Åke Persson avdelning 6 Mellersta Norrland

Höjd ersättning vid vård av barn (VAB)

Man ska inte straffas för att man skaffat barn, det är en rättvisefråga.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att ersättningen vid vård av barn höjs till 100 procent.

Utlåtande, motion C49

Regeringen tillsatte under 2016 en särskild utredare som ska se över hela föräldraförsäkringen inklusive ersättningsnivåerna. Denna utredning ska vara klar under hösten 2017, då förslag ska lämnas på förändringar i försäkringen. Förbundsstyrelsen ser positivt på en översyn av föräldraförsäkringen, men vill inte låsa fast sig vid en position som innebär att ersättningen vid vård av barn höjs till 100 procent.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion C50

Avdelning 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten, 6 Mellersta Norrland

Föräldraledighet – kontaktdagar

Kontaktdagar fanns för att föräldrar skulle ha lättare att besöka och inskola sina barn på förskola och skola. Behovet av dessa dagar är stort, speciellt om man har flera barn. I dag använder många föräldrar semesterdagar för inskolning av sina barn på förskola (dagis) och skola.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att kontaktdagar återförs i föräldraförsäkringen.

Utlåtande, motion C50

Kontaktdagarna fanns tidigare när föräldrar ville besöka sina barn i förskola/skola. Förbundsstyrelsen anser att förslag som gynnar föräldrars möjligheter att närvara i sina barns

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

förskola/skola bör beaktas. Dagens föräldraförsäkring ger dock sådana möjligheter. För barn födda 2014 eller senare går det att ta ut föräldrapenning till och med att barnet fyller 12 år, eller när barnet slutar i årskurs 5. Från och med barnets 4-årsdag är det möjligt att spara sammanlagt 96 dagar.

Regeringen har också tillsatt en utredning som ska se över hela föräldraförsäkringen. Denna utredning ska vara klar under hösten 2017, då förslag ska lämnas på förändringar i försäkringen.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C51

Avdelning 48 MittSkåne

Tandvård

Varför räknas tänderna inte som en del av kroppen när det kommer till högkostnadsskydd i vården? Vem kom på idén om att tandvård inte är lika med vård av övriga delar av kroppen?

Hur kan vi som fackförening blunda för sådan orättvis behandling och att plånbo-kens tjocklek bestämmer tandstatusen på människorna i vårt samhälle?

Vilken typ av tänder vi föds med kan vi inte styra över. Vissa av oss har sämre tandstatus helt enkelt, precis som en del blir sjuka och en del är friska som nötkärnor hela livet. En del är överviktiga och kan få hjälp för det, vilket inte är mer självförvållat än tandstatusen.

Ändå är detta en orättvisa vi väljer att blunda för. Vi fixar försäkringar för olyckor och vissa diagnoser, till och med dödsfall, men våra tänder som sitter i kroppen gör vi inget åt för att förbättra för våra medlemmar. För den som drabbas av dålig tandstatus är det både dyrt att åtgärda och väldigt skuldbelagt att inte ha råd att fixa till sina tänder. Om tandvård hade omfattats av högkostnadsskyddet som övrig vård hade vi på sikt fått fler medlemmar med bättre tänder.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att tänderna ska tillhöra kroppen även när det kommer till vård och högkostnads-skydd.

Motion C52

Avdelning 26 Östergötland, 32 Högländet, 33 Vätterbygden, 38 Östra Småland, 40 Västbo-Östbo, 41 Kalmarsund, 43 Kronoberg

Tandvårdsreform

En tandvårdsreform där även tandvård ingår i sjukvårdens patientavgiftssystem skulle ligga i tiden. Kostnader för tänder och tandläkarvård är en stor utgift för gemene man. Många prioriterar därför bort tandvård. Det har visat sig att detta kan leda till inflammation och infektion i kroppen.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att tandvården ska ingå i sjukvårdens patientavgift kopplat till högkostnadsskyddet.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Motion C53

Avdelning 2 Norrbotten, 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten, 7 Södra Norrland

Tänderna är en del av kroppen

Många människor i Sverige kämpar i dag med höga kostnader för tandskador/tandvård. Vid kroppsliga sjukdomar och skador får man stöd efter behov, inte efter plånbok. Konsekvensen är att tandstatusen blivit en tydlig klassfråga och så får det inte fortsätta. Tandvårdsförsäkringen, som är tänkt att vara en försäkring för god munhälsa, fyller i dag många gånger ingen funktion eftersom taket är så pass högt.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att kostnaderna för tandvård ska finansieras på samma sätt som allmän sjukvård.

Utlåtande, motionerna C51–C53

Förbundsstyrelsen menar att utgångspunkten ska vara att rätten till tandvård aldrig får bli en klassfråga. En översyn av tandvårdssystemet behöver ske. Många tvingas att avstå från nödvändig tandvård av ekonomiska skäl. Tandvårdens högkostnadsskydd innebär att den enskilde årligen själv står för kostnader upp till 3 000 kronor. Därefter är ersättningen 50 procent av kostnaderna för ett referenspris mellan 3 000 kronor och 15 000 kronor och 85 procent av kostnaderna för ett referenspris som överstiger 15 000 kronor.

Förbundsstyrelsen menar dock att om tandvårdskostnaderna ska ingå i hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd skulle det innebära mycket höga kostnader för samhället, varför det måste ställas mot prioriteringar bland andra viktiga reformkrav för att stärka våra medlemmars sociala trygghet.

I LO:s rapport Klasssamhällets dolda leende, presenteras ett åtgärdsprogram för en mer jämlik tandhälsa. En av slutsatserna i rapporten är att det behövs en genomgripande översyn av hela tandvårdssystemet, där en av utgångspunkterna bör vara att tandvård på sikt inte ska kosta mer än sjukvård för den enskilde.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionerna beaktade.

Motion C54

Avdelning 44 Halland, 46 Blekinge, 47 Östra Skåne, 48 MittSkåne

Tandvården ska ingå i högkostnadsskyddet

Många människor i Sverige kommer att få det svårare att betala kostnaderna för sina tandskador.

Den moderatledda regeringen genomförde sänkningar i socialförsäkringssystemet som ger utsatta människor sämre inkomster. Detta gör att tandvården i dag har blivit en klassfråga.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att tandvårdskostnaderna ska ingå i sjukvårdens högkostnadsskydd

att en plan arbetas fram för att fler utsatta grupper ska omfattas av gratis tandvård.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Utlåtande, motion C54

Förbundsstyrelsen menar att utgångspunkten ska vara att rätten till tandvård aldrig får bli en klassfråga. En översyn av tandvårdssystemet behöver ske. Många tvingas att avstå från nödvändig tandvård av ekonomiska skäl. Tandvårdens högkostnadsskydd innebär att den enskilde årligen själv står för kostnader upp till 3 000 kronor. Därefter är ersättningen 50 procent av kostnaderna för ett referenspris mellan 3 000 kronor och 15 000 kronor och 85 procent av kostnaderna för ett referenspris som överstiger 15 000 kronor.

Förbundsstyrelsen menar dock att om tandvårdskostnaderna ska ingå i hälso- och sjukvårdens högkostnadsskydd skulle det innebära mycket höga kostnader för samhället, varför det måste ställas mot prioriteringar bland andra viktiga reformkrav för att stärka våra medlemmars sociala trygghet.

I LO:s rapport Klasssamhällets dolda leende, presenteras ett åtgärdsprogram för en mer jämlik tandhälsa. En av slutsatserna i rapporten är att det behövs en genomgripande översyn av hela tandvårdssystemet, där en av utgångspunkterna bör vara att tandvård på sikt inte ska kosta mer än sjukvård för den enskilde.

Vad gäller förslaget om att en plan arbetas fram för att fler utsatta grupper ska omfattas av gratis tandvård vill förbundsstyrelsen framhålla att det sker reformer som når yngre och äldre. Regeringen har i sin budget för 2016 gjort en satsning på höjd åldersgräns för fri tandvård till det år som man fyller 23 år. Förändringen görs i två steg där gränsen höjs till 21 år från och med 2017 och till 23 år från och med 2018. Vidare föreslås det i regeringens budget för 2017 att tandvårdsbidraget för personer i åldrarna 65–74 år höjs med 150 kronor, till 300 kronor om året.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C55

Avdelning 15 Stockholms län

Sänk pensionsåldern

Vi lever inte för att arbeta utan tvärtom – vi arbetar för att leva. Därför måste vi motverka att pensionsåldern höjs och i stället se till att vi får gå i pension tidigare, både med hänsyn till de äldres hälsa och till de ungas möjligheter.

Men från flera håll talas det nu om höjd pensionsålder. Nu får man vara tacksam om man ens kan stå rakt efter ett helt arbetsliv inom industrin. Livet efter det att man har gått i pension ska vara fritt och drägligt – inte fyllt av smärtor och krämpor, och än mindre fyllt av ekonomiska besvär. Trots detta väntar många med att gå i pension just för att de inte har råd att sluta jobba. Att gå i pension och kunna klara sig ekonomiskt gör att fler kan njuta av sin pension.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att pensionsåldern sänks

att pensionsåldern inte höjs

att den allmänna nivån på inkomstpensionen höjs

att nivån på garantipensionen höjs.

Utlåtande, motion C55

Förbundsstyrelsen menar att landets pensionssystem behöver utvecklas för att ge människor ekonomisk trygghet under tiden som pensionärer. Detta är en viktig samhällsfråga

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

och en viktig fråga för våra medlemmar. Reformeringen behöver därför ske utifrån ett antal vägledande utgångspunkter som tar hänsyn till våra medlemmars verklighet och behov.

Förbundsstyrelsen menar att en reformering ska se till att pensionssystemet är hållbart och fungerar över generationer. Unga ska känna tillit till att pensionssystemet bär deras framtida ekonomiska trygghet. Pensionerna ska därför vara anpassade till tillväxt- och löneutveckling och följa landets ekonomiska utveckling.

Förbundsstyrelsen accepterar inte en reformering av pensionssystemet som innebär att staten blandar sig i parternas arbete med att utveckla avtalspensionerna. Parternas självständighet är en grundsten i den svenska modellen.

Ett jämlikt pensionssystem omfattar inte PPM. Rättvisa skapas snarare genom att staten med uppräknig av garantipension och bostadstillägg förstärker inkomsterna för människor med låga pensioner.

Ett reformerat pensionssystem ska fortsatt bygga på livsinkomstprincipen. Ju längre deltagande i arbetslivet och ju högre arbetsinkomster, desto högre blir pensionerna. Detta lägger grunden för trygghet och ett hållbart pensionssystem och knyter pensionerna till nödvändiga samhällsinsatser för aktiv politik för tillväxt, produktivitet och full sysselsättning. Detta är viktigt.

För förbundsstyrelsen är det också helt avgörande att pensionssystemet fortsatt medger flexibel pensionsålder. Därför avvisar förbundsstyrelsen tankar på höjd, men också på sänkt, pensionsålder. Vårt svar är att pensionsåldern ska vara fortsatt flexibel.

Samtidigt som förbundsstyrelsen menar att livsinkomstprincipen är en sund ordning för pensionssystemet, måste vi inse att principen innebär en spegling av människors arbetsliv. Orättvisor i arbetslivet bärs vidare till pensionssystemet. Därför leder fixeringen vid en specifik pensionsålder fel, oavsett om den ska höjas eller sänkas. Det är orättvisorna i arbetslivet som ska angripas. Reformeringen av pensionssystemet behöver ske i sammanhang av reformer för ett hållbart arbetsliv, så att människor ska kunna vara kvar i arbetslivet längre. Förbundsstyrelsen anser därför att framkomstvägen handlar om deltids-pensionsavsättningar, förenklad rätt till sjukersättning och förstärkta arbetsmiljöinsatser på våra medlemmars arbetsplatser, snarare än att sänka pensionsåldern.

Förbundsstyrelsen menar att reformeringen av pensionssystemet måste ske med stor förankring hos de fackliga organisationerna. Förbundsstyrelsens ställningstagande kring utvecklingen av pensionerna utgår därför från vårt gemensamma arbete inom LO. LO:s styrelse tillsatte 2013, på uppdrag av LO-kongressen, en förbundsgemensam utredning som har haft i uppdrag att belysa LO-gruppernas pensionsvillkor och möjligheterna att arbeta ihop en bra pension. IF Metall har medverkat i utredningens arbete och på så sätt medverkat till att lyfta fram perspektiv som är angelägna för våra medlemmar.

Förbundsstyrelsen menar, i likhet med LO:s pensionsutredning, att en möjlig väg att höja inkomstpensionen skulle kunna vara att den del av pensionsavgiften som i dag går till premiepensionen förs över till inkomstpensionen. Förbundsstyrelsen vill dock inte låsa fast sig vid en specifik metod för hur en avveckling av premiepensionssystemet bör gå till. En statlig utredning bör se närmare på detaljerna för förverkligandet av en avveckling.

Vad gäller garantipension, så handlar det om grundskyddet för dem som har haft liten eller ingen arbetsinkomst under livet. Den baseras på civilstånd, hur stor inkomstpensionen är och hur länge man har bott i Sverige. Garantipensionen följer prisutvecklingen i samhället och räknas därför upp i takt med prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet höjs 2017 med 1,1 procent, vilket medverkar till att också garantipensionen höjs.

IF Metall följer utvecklingen av garantipensionen. Under 2015 tog den statliga pensionsgruppen, som är en parlamentariskt sammansatt arbetsgrupp med uppgift att vårda pensionsöverenskommelsen, beslut om att ta fram en handlingsplan för mer jämställda pensioner. I det LO-gemensamma yttrandet till pensionsgruppen lyftes just behovet av att utveckla garantipensionen fram.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå 1:a och 2:a att-satserna, att bifalla 3:e att-satsen och att anse 4:e att-satsen beaktad.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Motion C56

Avdelning 13 Bergslagen

Bättre pensionsvillkor för IF Metalls medlemmar

Dagens pensionsöverenskommelse missgynnar specifikt IF Metallmedlemmar, som ofta har en tidig ingång i arbetslivet. Kraven på höjd tidigast pensionsålder från 61 år till minst 63 år samt höjning av normal pensionsålder från 65 år till minst 67 år betyder för en industriarbetare med normal ingång i arbetslivet i 20-årsåldern, att hen har att se fram emot ett arbetsliv på 47 år för att komma upp i en anständig pensionsnivå. För en akademiker, som ofta går i arbetslivet efter 30 års ålder kan det räcka med en livsarbetstid på 35–37 år för att uppnå motsvarande pensionsnivå.

Vi anser därför att tidig ingång i arbetslivet bör väga tyngre som kriterium för pensionsnivån. En viktig förändring vore att förslagsvis 40 års livsarbetstid berättigar till en fullgod normpensionsnivå. Arbetade år därutöver bör därmed ge extra tillägg på pensionsnivån. IF Metalls medlemmar missgynnas i dagens pensionssystem, där liten vikt läggs vid livsarbetstiden.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att livsarbetstiden, dvs. faktiskt arbetad tid och ingångsålder i arbetslivet, får större tyngd för slutlig pensionsnivå i det lagstadgade pensionssystemet.

Utlåtande, motion C56

Dagens pensionssystem består av allmänna pensioner och tjänstepensioner. I mitten av 1990-talet ersattes de förmånsbestämda pensionerna med premiebestämda pensioner. När de premiebestämda pensionerna infördes, förväntades de ge arbetare en något högre pension än vad de förmånsbestämda pensionerna hade gett. Alla som har arbetat eller bott i Sverige får allmän pension. Den grundas på alla inkomster som du betalar skatt för, upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Pensionerna förväntades bli 70 procent av slutlönen.

Verkligheten visar att förväntningarna har kommit på skam. Förbundsstyrelsen anser dock inte att en återgång till ett förmånsbestämt pensionssystem vore lösningen. Stora obalanser skulle uppstå i ett sådant system och framtvinga stora avgiftshöjningar. Därför är det bättre att utgå från ett premiebestämt system. Samtidigt behövs insatser på arbetsplatserna för att se till att våra medlemmar klarar att vara kvar i arbetslivet fram till pensionsåldern. Det behövs förbättringar i de offentliga försäkringssystemen för dem som inte orkar, så att människor får möjlighet att vänta med att ta ut sin pension. Utvecklingen av pensionssystemen behöver ses i sammanhang av arbetslivets villkor.

När det gäller faktisk arbetad tid och ingångsålder anser förbundsstyrelsen, i likhet med LO:s pensionsutredning, att det är bättre att grunda den framtida pensionen på livsinkomstprincipen än på ett visst antal årsinkomster. Livsinkomstberäkning stimulerar och understödjer arbete. Förbundsstyrelsen vill dock vara tydlig med att för att livsinkomstprincipen ska fungera som tänkt, behövs det ett arbetsliv som är inkluderande och arbetsvillkor som är jämlika och jämställda.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C57

Avdelning 15 Stockholms län

Rätt till full pension

För att få full garantipension ska man ha varit bosatt i Sverige i 40 år och pensionspoängen för tilläggs pension beräknas på högst 30 intjänandeår.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Många kan inte nå upp till dessa villkor och får det svårt ekonomiskt vid pensioneringen. En stor andel av dessa är invandrare.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att villkoren i garantipensionen förbättras

att villkoren i tilläggs pensionen ses över.

Utlåtande, motion C57

Garantipension är ett grundskydd för dem som har haft liten eller ingen arbetsinkomst under livet. Den baseras på civilstånd, hur stor inkomstpensionen är och hur länge man har bott i Sverige.

Garantipensionen följer prisutvecklingen i samhället och räknas därför om med prisbasbeloppet. Eftersom garantipensionens storlek också är beroende av hur mycket du får i inkomstgrundad pension, påverkas garantipensionen även av omräkningen av de inkomstgrundade pensionerna. Förbundsstyrelsen kan konstatera att prisbasbeloppet, som påverkar garantipensionen, höjs med 1,1 procent 2017.

För personer födda tidigare än 1954 finns övergångsregler mellan det gamla och det nu gällande pensionssystemet. Tilläggs pensionen är en del av den allmänna pensionen och den ersätter ATP som fanns i det gamla pensionssystemet.

Övergångsreglerna fungerar olika för olika åldersgrupper. För personer födda 1937 eller tidigare utgörs den allmänna pensionen av tilläggs pension samt eventuellt garantipension. För personer födda 1938–1953 består den allmänna pensionen delvis av tilläggs pension. Ju senare i perioden man är född, desto mindre del av den allmänna pensionen består av tilläggs pension.

Vid övergången till det nya pensionssystemet skapades en garantiregel för personer som är födda 1938–1953. Regeln går ut på att alltid garantera att man ska kunna få ut lika mycket i sammanlagd inkomstgrundad ålderspension som man skulle ha haft i det gamla systemet (ATP-systemet). Garantin gäller för pension vid 65 år och innebär att tilläggs pensionen, beräknad enligt dessa regler, ökas med ett garantitillägg.

Mot bakgrund av att tilläggs pensionens konstruktion fungerar som en övergångslösning från det gamla pensionssystemet, som dessutom är en aning komplicerat, menar förbundsstyrelsen att en översyn inte är angelägen.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C58

Avdelning 49 Nordvästra Skåne

Pensioner

LO har i sin slutrapport om pensionssystemet konstaterat att pensionsnivåerna blir alldeles för låga och att man inte får 70 procent av slutlönen i pension vid 65 år.

I dag kan en LO-arbetare bara räkna med 60 procent av slutlönen i pension. Detta beror främst på att medellivslängden har ökat och att det därför krävs heltidsarbete i ytterligare två år för att få en pension på den nivån.

Den genomsnittliga pensioneringsåldern inom LO-yrkena är 63,8 år. För den som inte orkar arbeta och därför tvingas ta ut sin pension vid 63 år blir pensionen mycket låg.

LO uttalar att alla ska kunna räkna med minst 70 procent av slutlönen i pension, precis som prognosen var när dagens pensionssystem infördes. LO menar att:

”En rad åtgärder krävs för att uppnå detta. På lite längre sikt handlar det om att skapa ett arbetsliv och arbetsvillkor som gör att fler orkar arbeta de extra år som krävs. Bättre

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

arbetsmiljö, rätt till heltid, fasta anställningar och bra omsorg för barn och gamla ger den arbetande befolkningen de förutsättningar som krävs.

På kort sikt och för dem som står i begrepp att snart gå i pension är dock den viktigaste åtgärden att förlänga och förbättra möjligheten att få sjukersättning. Den som får sjukersättning förlorar väldigt lite i pensionshänseende eftersom ersättningsformen ger bra pensionsrätter i systemet. Blir det dessutom möjligt att få sjukersättning till 67 år kan uttaget av den allmänna pensionen skjutas upp, vilket ger ytterligare högre pension.

Premiepensionen skapar, i sin nuvarande utformning, allt för stora skillnader i pensionsutfall mellan två individer med exakt samma livsinkomst. Det är inte rimligt att turen ska avgöra hur stor pensionen blir. Dessutom innebär utformningen med 800 fonder stora utmaningar och kostnader för individen. Det är oacceptabelt att stora värden, som skulle kunna generera pension, försvinner i vinster till fondbolag och försäkringsrådgivare. Premiepensionen ska därför avskaffas och premierna istället gå till inkomstpensionen.

Dessutom bör en gas införas i inkomstpensionen som gör det möjligt att höja pensionerna lite extra om det finns stora överskott. Det är inte rimligt att det enbart ska gå att bromsa i dåliga tider, det måste också vara möjligt att gasa när det går bra.

Om det visar sig att dessa åtgärder inte räcker för att åstadkomma högre pensioner måste ytterligare avsättningar göras till pensionen. Då är det ökade premier till inkomstpensionen som måste till så att alla som arbetar får möjlighet till högre pensionsavsättningar. Vi kan inte ha ett arbetsliv och ett pensionssystem som skapar fattigpensionärer och höga kostnader för staten genom att allt fler blir beroende av garantipension och bostadstillägg.”

En god arbetsmiljö ska i första hand finnas för att vi ska trivas och inte fara illa på arbetsplatsen, men kan också innebära att vi orkar arbeta längre.

Att vi får en ökad medellivslängd visste vi även på 1990-talet. Det var många som protesterade mot det nya pensionssystemet när det infördes på 1990-talet och det varna- des också tydligt för att det inte skulle hålla och att så låg pension som 50 procent av inkomsten kunde bli verklighet. Nu är vi där.

Medellivslängden i Sverige 2014 var 80 år för män och 84 år för kvinnor. Det innebär att männen i snitt endast har 15 år och kvinnorna 19 år kvar i livet efter pensionsdagen. Att ägna dessa år åt fortsatt arbete är definitivt inget vi förordar. Man ska vara klar över att en längre medellivslängd inte är detsamma som att människor orkar arbeta längre upp i åldern. Det är inte meningen att man ska arbeta tills man stupar.

Det finns också psykiska skäl. Vi kan tydligt se att när vi kommer över 60 år så börjar det att ta emot oavsett om vi är slitna eller inte. Efter 60 och upp mot 65 åldras de flesta rätt fort. Efter ett långt arbetsliv på 40–45 år är man rätt trött på det och vill ha åtminstone 20 års rikt pensionärliv tillsammans med sin kära, om man har turen att ha denne kvar i livet.

Saknas pengar i pensionssystemet får man öka avsättningen.

Den borgerliga alliansregeringen sänkte skatterna med 140 miljarder kronor. Det påstods att jobbskatteavdraget som Alliansen införde skulle skapa fler arbetstillfällen, vilket det inte gjorde. Det ökade endast skillnaderna mellan inkomsttagarna. Pensionärer betalar alltså högre skatt på sin pension än de med jämförbar lön.

Massor av företag, inte minst bankerna, gör enorma vinster. Under 2015 gjorde fyra storbanker 81 miljarder kronor i vinst, vilket är en fördubbling på tio år. Av vinsten för de 24 största bolagen på Stockholmsbörsen står bankerna för hela 43,4 procent.

Om fler av de arbetslösa kommer i arbete ökar också avsättningen till pensionssystemet. Premiepensionen anser vi ska avskaffas för att i stället höja avgifterna till det allmänna pensionssystemet.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att skatt på pension jämföras med inkomstskatt

att premiepensionen avskaffas för att i stället öka avgifterna till det allmänna pensionssystemet

att öka avsättningen till pensionssystemet för att nå minst 70 procent av inkomsten vid 65 års pensionsålder.

Utlåtande, motion C58

Förbundsstyrelsen menar att det finns ett behov av översyn för att nå rättvisare beskattning av inkomster. Den principiella utgångspunkten bör vara att utformningen av systemen behandlar människor lika, så att skatten på pensioner och ersättningar vid sjukdom och arbetslöshet, ska ha en utformning som är lika som beskattningen av arbetsinkomster.

Vad gäller förslag om att förstärka inkomstpensionen vill förbundsstyrelsen framhålla IF Metalls engagemang i LO:s förbundsgemensamma pensionsutredning och de ställningstaganden som har tagits fram i sammanhang av denna utredning. När premiepensionen infördes fanns farhågor att det skulle bli orimligt stora variationer i pensionsutfall för medlemmar med samma livsinkomst.

Premiepensionssystemet bör avvecklas. Förbundsstyrelsen menar, i likhet med LO:s pensionsutredning, att en möjlig väg för ett avvecklande av premiepensionssystemet skulle kunna vara att den del av pensionsavgiften som i dag går till premiepensionen förs över till inkomstpensionen. Förbundet bör dock ha en öppenhet för andra metoder på hur en avveckling av premiepensionssystemet kan ske. En statlig utredning bör se närmare på hur en avveckling kan förverkligas.

Förbundsstyrelsen instämmer i ambitionen om att öka avsättningen till inkomstpensionen i pensionssystemet, men vill undvika att låsa fast sig vid en viss nivå för ökningen.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla 1:a att-satsen, att anse 2:a att-satsen beaktad och att avslå 3:e att-satsen.

Motion C59

Avdelning 41 Kalmarsund

Pensionssystemet

Övergången från yrkesarbete till pension är inte alltid enkel. Hur kan den underlättas?

Det ska inte vara så att man jobbar i 40–45 år och sedan förväntas klara sig på en betydligt lägre summa som pensionär.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att avsättningen till statlig pension ökas.

Utlåtande, motion C59

Förbundsstyrelsens ställningstagande i pensionsfrågor utgår från ett gemensamt arbete inom ramen för LO-samordningen. Våra medlemmars verklighet och behov behöver sättas i sammanhang av hela LO-kollektivet.

En förstärkning av inkomstpensionen har diskuterats inom LO-samordningen. Formerna för hur en förstärkning kan ske varierar. En möjlighet är att låta den del av pensionsavgiften som i dag går till premiepensionen föras över till inkomstpensionen. Detta skulle medföra att inkomstpensionen höjs. Förbundet bör dock inte låsa fast sig vid en

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

specifik metod för en avveckling av premiepensionssystemet. En statlig utredning bör tillsättas med uppdrag att närmare utforma detaljerna för förverkligandet av en sådan avveckling. En annan möjlighet handlar om att höja inkomstpensionen, men hur stor en sådan höjning skulle vara bör ses i sammanhang av behovet av andra kostsamma reformer i pensionssystemet.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C60

Avdelning 10 Dalarna

Kvinnors pensioner

Trots att Sverige betraktas som ett av världens mest jämställda länder är kvinnor inte ekonomiskt jämställda med män. Lönegapet mellan kvinnor och män är i dag cirka 14 procent.

Deltider och otrygga anställningar ger kvinnor lägre livsinkomst och en tredjedel av alla kvinnor jobbar i dag deltid, jämfört med var tionde man. Det sammantaget ger en betydligt lägre pension för kvinnor.

Bland barnfamiljer med en kvinna som ensamförsörjare och bland ensamstående kvinnliga pensionärer är fattigdom mer än dubbelt så vanligt som hos befolkningsgenomsnittet.

Enligt Pensionsmyndigheten finns det i dag 225 000 pensionärer med en disponibel inkomst på 11 100 kronor eller mindre – alltså under gränsen för vad EU räknar som relativ fattigdom. Bland dessa pensionärer hittar vi en stor andel som kommer från LO-kollektivet.

Om man tittar på de som redan har gått i pension så är läget i dag att kvinnors pensioner i genomsnitt motsvarar 65 procent av mäns pensioner. Om vi då också räknar in att de kommande pensionerna generellt kommer att ligga på en nivå av 60 procent av den tidigare inkomsten så blir kvinnors pensioner i framtiden ännu sämre.

Detta beror huvudsakligen på att vi lever i genomsnitt två år längre. Den som i dag kan arbeta till 67 års ålder skulle få en pension på 70 procent, under förutsättning att hen haft en intjänandeperiod av heltidsarbete på 47 år. Men även om vi lever längre är det inte många som orkar arbeta längre. Enligt LO är kvinnornas medelpensionsålder 63,3 år. Varför det ser ut på det viset är ännu inte utrett.

Det här är inte acceptabelt, och vi kräver flera insatser för att pensionerna ska bli jämställda. Det långsiktiga målet är att alla ska erbjudas tillsvidare tjänster på heltid utan delade turer och att vi får ett mer jämställt uttagande av föräldraledigheten samt större satsningar på arbetsmiljö på våra arbetsplatser.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att det görs en översyn av det nuvarande premiepensionssystemet

att en utredning av orsakerna till kvinnors tidigare lagda uttag av pension genomförs.

Utlåtande, motion C60

Förbundsstyrelsens ställningstagande i pensionsfrågor utgår från ett gemensamt arbete inom ramen för LO-samordningen och de rapporter med översyner och ställningstaganden som har tagits fram gemensamt.

Frågan om premiepensionssystemets framtid har diskuterats i LO:s pensionsutredning. När premiepensionen infördes, fanns farhågor att det skulle bli orimligt stora variationer i pensionsutfall för medlemmar med samma livsinkomst. Dessa farhågor har besannats. Förbundsstyrelsen menar, i likhet med LO:s pensionsutredning, att en möjlighet för

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

en avveckling av premiepensionssystemet skulle kunna vara att den del av pensionsavgiften som i dag går till premiepensionen förs över till inkomstpensionen. Förbundet bör dock inte låsa fast sig vid en specifik avvecklingsmetod. En statlig utredning bör tillsättas med uppdrag att närmare utforma detaljerna för förverkligandet av en avveckling av premiepensionssystemet.

När det gäller skillnader i pensionsuttag mellan kvinnor och män, visar LO:s pensionsutredning att den genomsnittliga pensionsåldern för hela LO-kollektivet är 63,8 år, fördelat på att kvinnornas medelpensioneringsålder är 63,5 år, medan männens är 64 år. I rapporten konstateras att drygt 40 procent av kvinnorna och 30 procent av männen lämnar arbetslivet med sjukersättning som huvudsaklig inkomstkälla.

En av de viktigaste förklaringarna till att vissa grupper i större utsträckning lämnar arbetslivet i förtid är brister i arbetsmiljön. LO:s gemensamma utredning pekar, som ett exempel, på att bland kvinnliga arbetare finns störst andel med ett repetitivt arbete. Andelen ökade från 50 procent 1991 till drygt 60 procent 2013. I LO:s utredning föreslås bland annat därför att en arbetsmiljökommission måste tillsättas för att komma till rätta med kvinnors dåliga arbetsmiljö, att Arbetsmiljöverket ska tillföras resurser och att ett särskilt arbete görs för att inspektera kvinnors arbetsmiljö. Förbundet kommer att följa upp och påverka utvecklingen i utredningens förslag.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C61

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten

PPM till allmän pension

På grund av det komplicerade premiepensionssystemet och våra medlemmars insikter i vad som påverkar systemet anser vi att pensionssystemet måste förbättras.

Vårt allmänna pensionssystem blöder ut hundratals miljarder på grund av att PPM:s förvaltningsbolag skattar i andra länder. Svenska pensionärer förlorar mycket av pensionsinkomsten på grund av PPM-systemet.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att PPM-systemet läggs ned och att pengarna i stället går in i det kvarvarande allmänna pensionssystemet.

Motion C62

Avdelning 15 Stockholms län

Avveckla PPM-delen i pensionssystemet

Premiepensionsdelen i inkomstpensionen infördes som en del i en kompromiss för att få till en blocköverskridande uppgörelse om pensionerna.

Idén speglar borgerliga, närmast nyliberala, tankegångar om att den enskilde individen i alla lägen själv kan göra förnuftiga val, vilket skulle ge större individuell frihet att maximera sin pensionsavkastning. Detta förutsätter att individen har all den kunskap och tillgång till den information som krävs för att kunna göra aktiva val bland de många aktörer som florerar i PPM-djungeln.

Mängder av människor har någon gång blivit kontaktade av olika bolag som erbjudit sig att placera PPM-pengarna i diverse fonder som utlovas ge hög avkastning. Vad de bolagen inte nämner är de höga förvaltningsavgifter som de tar för besväret, vilka ofta åter upp en stor del av avkastningen. Riktigt allvarligt blir det när den enskilde upptäcker hur mycket pengar det kostar att anlita dessa förvaltare och säger upp avtalet. Eftersom de allra flesta saknar kunskap om hur systemet fungerar blir PPM-pengarna kvar i de fonder

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

som den senaste förvaltaren valde. Oftast har pengarna placerats i högriskfonder som kanske var bra när placeringen gjordes, men som sedan dess rasat i värde och därigenom gett en negativ avkastning utan att individen har tänkt på det.

Det är orimligt att två arbetskamrater med lika lön kan få stora skillnader i utfallet av PPM-delen beroende på om den ene gjort ett ickeval, medan den andre fått dåliga placeringsråd av förvaltare som sätter eget vinstintresse framför individens avkastning.

Ytterligare ett argument för att avveckla PPM är att den aldrig kom att fungera på det sätt som de borgerliga ideologerna hade hoppats på. Redan från början var det en klar majoritet som valde att göra ett ickeval, eftersom få hade en aning om innebörden av PPM. Den tendensen har blivit allt tydligare med åren. I dag har vi ett system som för länge sedan förlorat sin aktualitet och som medför mycket stora kostnader i hela pensionssystemet trots att det nu bara är ett fåtal som använder sig av möjligheten att välja fonder.

En överväldigande del av alla löntagare skulle tjäna på att PPM-delen avvecklades, till förmån för ett enhetligt pensionssystem.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att PPM-delen i pensionssystemet avvecklas och att upparbetade medel och avgifter förs över till inkomstpensionssystemet.

Utlåtande, motionerna C61 och C62

Förbundsstyrelsens ställningstagande i pensionsfrågor utgår från ett gemensamt arbete inom ramen för LO-samordningen och de rapporter med översyner och ställningstaganden som gemensamt har tagits fram i LO:s pensionsutredning. Frågan om att avveckla premiepensionssystemet och överföra pengarna till pensionssystemet har diskuterats i LO:s pensionsutredning. När premiepensionen infördes, fanns farhågor att det skulle bli orimligt stora variationer i pensionsutfall för medlemmar med samma livsinkomst. Dessa farhågor har enligt förbundsstyrelsen besannats. Förbundsstyrelsen menar, i likhet med LO:s pensionsutredning, att en möjlighet för ett avvecklande av premiepensionssystemet skulle kunna vara att den del av pensionsavgiften som i dag går till premiepensionen förs över till inkomstpensionen. Förbundsstyrelsen menar dock att förbundet bör ha en öppenhet för andra avvecklingsmetoder. En statlig utredning bör tillsättas med uppdrag att närmare utforma detaljerna för förverkligandet av en avveckling.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionerna beaktade.

Motion C63

Avdelning 46 Blekinge

Slopa PPM-systemet

Premiepensionssystemet har inte blivit som det var tänkt. Systemet är väldigt dyrt och det går många miljarder till förvaltningskostnader. Pengarna hade kunnat användas mycket bättre och sett till att bromsen inte slagit till så ofta som den gör nu.

PPM har blivit en spelroulett där den med mest tur får en tryggad ålderdom, vilket är lättsinnigt och oacceptabelt. Det handlar om pengar som var och en i stället skulle kunna lägga på inkomstpensionen.

Detta är för oss en stor rättvisefråga som snarast bör åtgärdas. Konsekvenserna av ett så dyrt system som PPM är att vi tappar pensionspengar. Många av våra pensionsorganisationer är helt överens om problemet.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att jobba för att premiepensionssystemet avvecklas

att dessa pengar förs över på inkomstpensionen.

Utlåtande, motion C63

Förbundsstyrelsens ställningstagande i pensionsfrågor utgår från ett gemensamt arbete inom ramen för LO-samordningen och de rapporter med översyner och ställningstaganden som har tagits fram gemensamt i LO:s pensionsutredning.

Frågan om att avveckla premiepensionssystemet och överföra pengarna till inkomstpension har diskuterats i LO:s pensionsutredning. När premiepensionen infördes, fanns farhågor att det skulle bli orimligt stora variationer i pensionsutfall för medlemmar med samma livsinkomst. Dessa farhågor har enligt förbundsstyrelsen besannats. Förbundsstyrelsen menar, i likhet med LO:s pensionsutredning, att en möjlighet för ett avvecklande av premiepensionssystemet skulle kunna vara att den del av pensionsavgiften som i dag går till premiepensionen förs över till inkomstpensionen. Förbundsstyrelsen menar dock att förbundet bör ha en öppenhet för andra avvecklingsmetoder. En statlig utredning bör tillsättas med uppdrag att närmare utforma detaljerna för förverkligandet av en avveckling.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att bifalla 1:a attsatsen och att anse 2:a attsatsen beaktad.

Motion C64

Avdelning 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten

Hållbart arbetsliv

Vi behöver fler drivkrafter och påtryckningsmedel för att skapa sunda och friska arbetsmiljöer. Alltför många av våra medlemmar skadas eller blir sjuka på grund av förhållandena på sina arbetsplatser. Både de och samhället får betala ett ekonomiskt pris för en dålig arbetsmiljö, vilket inte är rättvist.

För att öka trycket på arbetsgivare som har miljöer som skapar sjukskrivningar bör regelverket för sjukskrivningar och karensregler ses över.

Samma skatteregler bör gälla för den som drabbas av arbetsskada eller arbetssjukdom som för den som arbetar. Det är inte rimligt att den enskilde ska betala högre skatt på grund av en arbetsskada eller sjukdom.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag

att utreda vad som är en rimlig korttidsfrånvaro

att verka för en regeländring så att karensdagen plockas bort på företag som har högre korttidsfrånvaro så att arbetsgivaren betalar sjuklön från dag ett

att jobba fram ett förslag som innebär att man har samma skatteregler när man jobbar som om man drabbas av arbetsskada eller arbetssjukdom.

Utlåtande, motion C64

Förbundsstyrelsen anser att det är svårt att sätta en gräns för vad som är en rimlig korttidsfrånvaro.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Detta gör att det också är svårt att verka för regeländring gällande att karensdagen ska tas bort hos arbetsgivare med hög korttidsfrånvaro och att arbetsgivaren ska betala sjuklön från dag ett.

Förbundsstyrelsen menar att inkomstskatterna ska utformas rättvist utifrån människors bärkraft. Skatterna är en viktig del av finansieringen av en välfärd som kommer alla till del och utgår från vars och ens behov. Inkomstskatterna ska ha en utformning som både bidrar till arbetslinjen och har en omfördelande effekt.

Jobbskatteavdragen som genomfördes under alliansregeringens tid ökade klyftorna och inkomstskillnaderna. Skattesänkningarna urholkade finansieringen av välfärden och jobbskatteavdragen kom endast dem med arbetsinkomster till del. Förbundsstyrelsen menar därför att inkomstskatterna behöver ses över och justeras för att skapa rättvisa.

IF Metall har inom ramen för LO-samverkan instämt i behovet av en översyn av skattesystemet. Skattejusteringar behöver ske med beaktande av prioriteringar att utveckla välfärden och andra samhällspolitiskt angelägna frågor. Den principiella utgångspunkten vid en översyn bör vara att utformningen av systemen behandlar människor lika så att skatten på pensioner, liksom för ersättningar vid sjukdom och arbetslöshet, ska ha en utformning som är lika som beskattningen av arbetsinkomster.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå 1:a och 2:a att-satserna och att anse 3:e att-satsen beaktad.

Motion C65

Avdelning 22 Sörmland

Arbeta till 69 år

Det föreslås att pensionsåldern ska höjas från 61–67 år till 63–69 år. I utredningar anges att alla instanser förutom Svenskt Näringsliv ställer sig bakom detta.

Krav ställs även på arbetsgivare att de ska vidta åtgärder för att vi ska kunna arbeta och behålla hälsan allt längre upp i åldern. Det har vår arbetsmiljölagstiftning också gjort i många år, men lever man upp till det i dag på alla våra arbetsplatser?

Erfarenheten säger oss att en övergång till högre pensionsålder inte kommer att gå av sig själv.

Vi tror att våra medlemmar är splittrade i denna fråga och vill inhämta deras åsikter innan frågan avgörs.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag

att verka för att åtgärder som den så kallade åldersutredningen föreslår för ett längre arbetsliv ska vara genomförda innan pensionsåldern ändras

att på IF Metallträffarna 2017 ha med frågan om hur våra medlemmar ute i landet ser på ett längre arbetsliv och ett eventuellt förslag från IF Metall om hur man ska uppnå detta.

Utlåtande, motion C65

Förbundsstyrelsen vill framhålla att LO:s styrelse 2013 tillsatte, på LO-kongressens uppdrag, en förbundsgemensam utredning där IF Metall har medverkat. Den hade i uppdrag att belysa LO-gruppernas pensionsvillkor och möjligheter att arbeta ihop en bra pension. Förbundsstyrelsen anser att för att uppnå ett hållbart arbetsliv, där alla arbetstagare kan gå i pension med bibehållen hälsa, krävs en politisk vilja att prioritera ett systematiskt mål-inriktat arbete inom områdena arbetsmiljö-/arbetslivspolitik och att detta arbete sker gemensamt med arbetsmarknadens parter.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

När det gäller att på IF Metallträffarna 2017 ha med frågan om hur våra medlemmar ute i landet ser på ett längre arbetsliv, menar förbundsstyrelsen att frågeställningar om arbetslivets villkor alltid är aktuella på våra IF Metallträffar.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion C66

Medlem Hanne Johansson avdelning 48 MittSkåne

Mer flexibel pensionsålder

När fler och fler pratar om att vi i Sverige måste höja pensionsåldern till minst 69 år och ny riktlinje är 67 år som ny allmän pensionsålder, så får vi inte glömma de personer som jobbat inom industrin hela sitt arbetsliv och har värk och förslitningsskador som följd av detta.

En del orkar helt enkelt inte ens jobba tills de är 61 år som det är i dag och skulle man då höja lägsta gränsen från 61 till 63 år blir det ännu fler som sliter väldigt illa eftersom de har haft värk och förslitningsskador redan innan de ens fyllt 60 år. Det är bra att IF Metall fått in i kollektivavtalen om möjlighet till deltidspension från den månad arbetstagaren fyller 60 år och att premieintjänande till det systemet har påbörjats. Men tyvärr är det många som ändå inte klarar att leva på den pensionsnivå som det skulle innebära att gå i pension från 60–61 års ålder.

En möjlig väg att gå är att kunna göra en avväxling så att en person i 60–61 års ålder ges möjlighet att gå i förtidspension med samma nivå som a-kassan under ett år innan hen går i allmän pension, om arbetsgivaren anställer en ungdom under 25 år. På detta vis skulle man hjälpa personer som slitit inom industrin hela sitt arbetsliv. En vinst både för arbetsgivare och arbetstagare – gammal som ung.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att man som 60- eller 61-åring kan göra en avväxling så att en ungdom under 25 år får komma in på arbetsmarknaden mot att ge den äldre förtidspension motsvarande a-kassenivå under ett år.

Utlåtande, motion C66

LO:s pensionsutredning har visat att den genomsnittliga pensionsåldern för hela LO-kollektivet är 63,8 år. Vidare kan sägas att rapporten även tar upp de olika grupper som löper störst risk att behöva sjukersättning. I rapporten konstateras att drygt 40 procent av kvinnorna och 30 procent av männen lämnar arbetslivet med sjukersättning som huvudsaklig inkomstkälla. En av de viktigaste förklaringarna till att vissa grupper i större utsträckning lämnar arbetslivet i förtid är brister i arbetsmiljön.

Det faktum att det sedan 2008 har blivit mycket svårt att få sjukersättning beviljad, tillsammans med brister i arbetsmiljön, gör att våra medlemmar tvingas ta ut sin pension i förtid, vilket ger lägre pensionsnivå under hela pensionärstiden.

Förbundsstyrelsen anser att i stället för att äldre medlemmar ska tvingas att ta ut förtidspension, att utöka deltidspensionsavsättningarna, att rätten till sjukersättning förenklas och att arbetsmiljön på våra arbetsplatser förbättras så att våra medlemmar orkar arbeta till 65 år.

Förslaget i motionen påminner om det friår som tidigare fanns och som innebar att en anställd fick vara ledig från sitt arbete i 3–12 månader samtidigt som en arbetslös anställdes som vikarie. Utvärderingar av friåret visade bland annat att det inte gynnar de individer som är i störst behov av att stärka sin position på arbetsmarknaden. Arbetsgivarna valde bort dem som var långtidsarbetslösa när vikariatet skulle tillsättas. Dessutom visade sig friåret bli en kvinnofälla.

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion C67

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten

Friår

Folk med tillsvidareanställningar kan pröva på andra verksamheter under tiden som människor som står utanför arbetsmarknaden får en chans att pröva på jobb och få en chans att få arbetslivserfarenhet.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att friår införs med a-kasseersättning.

Motion C68

Avdelning 3 Norra Västerbotten

Friår återinförs

Att kunna välja att studera eller på annat sätt kunna utveckla sig under en längre tid är nyttigt för individ, företag och samhälle. Alla får på sikt något positivt. Genom att växla en arbetslös som får jobb kan en med anställning göra annat med a-kassenivå på ersättningen under en tid, upp till ett år. Om detta är ett frivilligt val sker det med engagerade individer som efter friåret kommer tillbaka med nya erfarenheter och förhoppningsvis har den arbetslöse kommit in permanent på arbetsmarknaden.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att friår införs.

Motion C69

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 5 Höga Kusten, 6 Mellersta Norrland

Friår

När möjligheten till ett så kallat friår fanns, var det många som utnyttjade den till att känna efter om de skulle byta bana i livet. Den möjligheten var uppskattad och ledde till att arbetare kunde vidga sina vyer. Den möjligheten vill vi ha tillbaka.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att införa möjligheten till ett friår.

Utlåtande, motionerna C67–C69

Friåret infördes 2005 och syftet var att erbjuda arbetstagare en möjlighet till rekreation, kompetenshöjning eller att starta eget företag och ge arbetslösa en chans att stärka sin anställning på arbetsmarknaden. Friår innebar att en anställd fick vara ledig från sitt arbete i 3–12 månader samtidigt som en arbetslös anställdes som vikarie för den som var ledig. Utvärderingar av friåret visar dels att arbetsmarknadseffekterna för friårslediga har varit negativa, dels att det inte gynnar de individer som är i störst behov av att stärka sin position på arbetsmarknaden. Arbetsgivarna valde bort dem som var långtidsarbetslösa när vikariatet efter de friårslediga skulle tillsättas. Dessutom finns en betydande risk, vilket

Dagordningens punkt 19 – Vårt samhälle

friåret i Sverige visade, att det blir en kvinnofälla. Förbundsstyrelsen menar att det finns mer effektiva sätt att förbättra arbetsmarknadspolitiken på.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionerna.